

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 7

Odborný a didaktický posudek programu

(vzor)

Dva odborné a didaktické posudky jsou součástí finální verze každého vytvořeného programu. Dva posuzovatelé zpracovávají posudky nezávisle jeden na druhém a současně se nepodíleli na tvorbě posuzovaných programů a s nimi souvisejících materiálů. Smysl a podmínky zpracování odborných a didaktických posudků jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část, kap. 5,2,4:

Případné připomínky a návrhy posuzovatelů příjemce vypořádá a zadá posuzovatelům (kteří zpracovali původní posudek) následně vypracování nového posudku. Podmínkou pro schválení výstupu jsou dva doporučující posudky, které budou součástí finální verze programu.

Schvalující posudky potvrzují soulad nově vytvořeného programu se zaměřením výzvy, soulad se strategickými dokumenty, s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu, s požadavky na výstupy této aktivity a potvrzují potřebnou odbornou a didaktickou úroveň vytvořeného programu.

Příjemce	Multikulturní centrum Praha, z. s.
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008273
Název projektu	Participace žáků na rozhodovacím procesu
Název vytvořeného programu	Žákovské review školy (pro SŠ)
Pořadové číslo zprávy o realizaci, ke které je posudek dokládán	3.

I.

II.

1. Celkové zhodnocení programu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

a) *Je název programu srozumitelný a vyjadřuje jeho obsah?*

Ano, zcela jasně.

b) *Odpovídá název programu názvu, který příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Ano, odpovídá.

c) *Je jasně stanoven cíl programu?*

Stanovení cíle je definováno zcela jasně a srozumitelně v souladu s rozvojem kompetencí pro demokratickou kulturu.

d) *Je dosažení vzdělávacího cíle programu reálné?*

Myslím si, že koncepce programu je natolik komplexně promyšlená, systematicky poskládána a časově rozvržena, že dosažení stanoveného cíle je reálně dosažitelné.

e) *Je vzdělávací cíl stanoven v souladu s Kompetencemi pro demokratickou kulturu – viz kap. 2 Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část?*

Vzdělávací cíl je zcela v souladu s Kompetencemi pro demokratickou kulturu, jak ji definuje příslušná kapitola dokumentu Pravidla pro žadatele a příjemce – specifická část.

f) *Pokud je program určen dětem a žákům, jsou rozvíjeny odpovídající klíčové kompetence? Je vzdělávací cíl stanoven v souladu s příslušným RVP?*

Vzdělávací program, tak jak je koncipován, rozvíjí všechny klíčové kompetence, prohlubuje a upevňuje předmětové vědomosti za využití celé široké škály didaktických metod a přístupů. Cíl vzdělávání je zcela v souladu s příslušným RVP.

g) *Pokud je program určen pedagogům, odpovídá vzdělávací cíl programu potřebám jejich pedagogické praxe?*

Veškeré podklady v částech programu určených pro pedagogy odpovídají potřebám pedagogické praxe. Metodika je přehledná, systematická a dává ucelený návod, jak vést program a dosáhnout jeho cílů. Vedle toho umožňuje individuální přístup dle specifík vzdělávané skupiny.

h) *Je jasně stanovena cílová skupina?*

Ano, cílová skupina je definována přesně.

i) *Odpovídá zvolená cílová skupina programu údaj, který uvedl příjemce do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Ano, odpovídá.

j) *Odpovídá zaměření a obsah programu zvolené cílové skupině?*

Ano, zaměření a obsah programu odpovídá cílové skupině.

- k) *Pokud se jedná o program s uzpůsobením pro žáky se SVP ve smyslu společného vzdělávání, je splněna podmínka, že jej mohou žáci se SVP bez problému absolvovat?*

Ano, tato podmínka je splněna, jelikož koncepce vzdělávacího programu odpovídá pravidlům integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jelikož umožňuje zařazení specifických metod, forem, způsobu hodnocení a dalších prostředků pedagogické intervence dle paragrafu 16 odstavec 2 školského zákona.

- l) *Odpovídá obsah a pojetí programu Kompetencím po demokratickou kulturu a pojetí aktivity č. 7 ve výzvě?*

Ano, obsah a pojetí odpovídá.

- m) *Není koncepce programu v rozporu s pojetím Kompetencí po demokratickou kulturu a pojetím aktivity č. 7 ve výzvě?*

Koncepce programu není v rozporu s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu a pojetím aktivity č. 7 ve výzvě.

- n) *Odpovídá obsah programu zvolené tematické oblasti (viz kap. 5.2.4 Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část), kterou příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Ano, odpovídá.

- o) *Odpovídá hodinová dotace obsahu a cílům programu?*

Ano, hodinová dotace je stanovena zcela realisticky a vzhledem k obsahu a cílům programu.

- p) *Je program zpracován na dostatečné grafické úrovni s využitím vzoru přílohy pro vzdělávací program (viz vzor na webu MŠMT)?*

Grafická úroveň programu je velmi uspokojivá. Program je zpracován na velmi vysoké úrovni, má velmi přehlednou a logickou strukturu, materiály jsou řazeny systematicky a orientace v jednotlivých částech je tak velice rychlá. Velmi vysoce také hodnotím propojení materiálů, barevné rozlišení částí metodik a jasné definování cílů. Komplex těchto přístupů usnadní aplikaci programu ve vzdělávacích skupinách.

- q) *Je program zpracován ve všech částech, které obsahuje vzor přílohy pro vzdělávací program (viz vzor na webu MŠMT)?*

Ano, program zahrnuje všechny části, které jsou obsaženy ve vzoru MŠMT pro vzdělávací program.

- r) *Obsahuje program všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu tak, jak jsou uvedeny v popisu aktivity č. 7 v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část?*

Ano, program zahrnuje veškeré povinné dílčí výstupy podle Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část.

- s) *Obsahuje program všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu minimálně tak, jak je příjemce uvedl v příloze žádosti o podporu Přehled klíčových výstupů k naplnění*

indikátorů projektu ESF?

Ano, program zahrnuje všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu a jsou v souladu s žádostí o podporu.

- t) Proběhlo ověření programu dle podmínek uvedených v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část – viz kap. 2 a kap. 5.2.4?

Dle mého názoru a obdržených informací proběhlo ověření programu v souladu se stanovenými podmínkami uvedenými v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část.

- u) Je součástí finální verze programu Zpráva o ověření programu v praxi (viz vzor na webu MŠMT)? Byly do finální verze programu skutečně zapracovány poznatky z ověření programu v praxi?

Ano, ve finální verzi programu jsou zapracovány poznatky z praxe. V metodických materiálech jsou uvedeny postřehy a doporučení pro pedagogy i reakce žakovské skupiny, tudíž soudím, že ověření proběhlo řádně a v požadované míře.

- v) Vypořádal a zapracoval příjemce Vaše případné připomínky a návrhy, pokud jste je před vypracováním této finální verze posudku vnesl/a?

Jako absolventka semináře pro pedagogy Kompetence pro demokratickou kulturu na školách, jsem s tvůrci a realizátory předkládaného vzdělávacího programu diskutovala o možnostech rozvoje klíčových kompetencí v současném systému školství. Za sebe mohu říci, že na veškeré připomínky týkající se samotné pedagogické praxe byl brán zřetel. Samotní tvůrci se aktivně zajímali o mnohé aspekty vzdělávacího procesu, včetně zkušeností s různými didaktickými metodami a přístupy. Náměty a byly do programu zapracovány a konečná verze počítá se specifickými podmínkami na jednotlivých školách a dává prostor k individuálnímu přístupu.

- w) Jaké jsou slabé a silné stránky programu?

Silnou stránkou programu je systematický strukturální postup rozvíjení znalostí a kompetencí žáků SŠ. Proces graduje od získávání informací na teoretické bázi, jejich promyšlení pomocí různých didaktických metod směrem k jejich praktické aplikaci. Žáci si touto participací nejen upevní získané vědomosti, ale uvědomí si roli jedince v demokratickém systému i způsob jeho fungování. Mnoho aktivit má navíc mezipředmětový přesah. Získané kompetence mají aktivizační potenciál, což může mít vliv na zlepšování klíma školy. Další oblastí, kterou program rozvíjí je kritické myšlení a respekt demokratickým hodnotám bez ohledu na osobnostní nastavení. Rovněž posiluje pozitivní a interaktivní přístupy ve výuce, což zvyšuje efektivitu vzdělávacího procesu a má přesah i do praktického života.

Problém může představovat organizace výuky, respektive nedostatečný časový prostor rozvinout diskuzi, či nedostatečná spolupráce vedení školy a ostatních subjektů.

- x) Jak hodnotíte celkové zpracování programu a jeho kvalitu? Vložte slovní hodnocení. Pokud byste měl/a program ohodnotit známkou, jakou mu udělíte? Známkování jako ve škole, tj. od jedničky (nejlepší hodnocení) do pětky (nejhorší hodnocení).

Celkovou koncepci a zpracování programu hodnotím známkou 1, jelikož pracuje s inovativními a interaktivními přístupy ve výuce, které zefektivňují proces učení. Velkou předností je systematickost, se kterou je program rozvíjen, aby vytvořil ucelený systém. Tato forma přístupu má potenciál připravit žáky na aktivní život v demokratické společnosti a pozitivně rozvinout jejich hodnotovou orientaci.

y) *Doporučujete program k realizaci tvůrcem programu?*

Ano, doporučuji. Zpracování programu jak po odborné, tak didaktické stránce dosahuje vysoké úrovně a svědčí o hlubokém vhledu do problematiky a orientaci v potřebách současného vzdělávání.

z) *Doporučujete program k realizaci i dalšími subjekty?*

Jednoznačně ano. Jak už bylo uvedeno výše – program počítá se všemi částmi a specifiky vzdělávacího procesu a díky kvalitní metodice umožňuje snadnou aplikaci dalšími subjekty.

2. Zhodnocení programu z odborného hlediska

- a) Je program ve všech dílčích výstupech zpracován kvalitně a na potřebné odborné úrovni?
- b) Je z odborného hlediska program koncipován logicky?
- c) Je program ve všech dílčích výstupech zpracován dostatečně přehledně?
- d) Jsou jednotlivé obsahové části programu propojeny, existuje potřebná návaznost jednotlivých obsahových celků?
- e) Odpovídá odborná úroveň programu současným poznatkům a je dostatečně aktuální?
- f) Je program z odborného hlediska zpracován v souladu s Kompetencemi pro demokratickou kulturu?
- g) Je program ve všech dílčích výstupech dostatečně podrobně rozpracován (tj. tak, aby mohl být bez problémů realizován bez dalšího doplňování obsahu učiva apod. i jiným subjektem, v jiné škole)?
- h) Je program ve všech dílčích výstupech zpracován tak, že je možná jeho bezproblémová přenositelnost (vyjma částí programu, které jsou popř. vázány na konkrétní region, konkrétní objekt atd., popř. obsahuje program varianty pro jiný region, objekt nebo metodický návod na možnou úpravu pro realizaci v jiném regionu, objektu apod.)?
- i) Pokud je program určen pedagogickým pracovníkům, je zpracován ve formě odpovídající požadavkům na akreditované programy DVPP: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/akreditace-v-systemu-dvpp?>
- j) Pokud je program určen pedagogickým pracovníkům a obsahuje distanční část, je zpracován dle akreditačních požadavků na programy DVPP s distanční částí: <http://www.msmt.cz/file/36202?>
- k) Je soubor odkazů na materiály, které byly pro danou problematiku vytvořeny v předchozích projektech, dostatečně rozsáhlý, jsou anotace výstižné a jsou odkazy funkční?
- l) Je terminologie používaná ve všech dílčích výstupech na odpovídající odborné úrovni, popř. je v odůvodněných případech dostatečně vysvětlena?
- m) Obsahuje program potřebné odkazy na použité zdroje?
- n) Jsou citace uváděny v souladu s platnou normou?
- o) Prošel program ve všech dílčích výstupech jazykovou korekturou?
- p) Je program ve všech dílčích výstupech na potřebné jazykové, stylistické a grafické úrovni?
- q) Je program ve všech dílčích výstupech zpracován tak, že splňuje všechny požadavky uvedené v Kritériích kvality digitálních vzdělávacích zdrojů podpořených z veřejných rozpočtů: [http://clanky.rvp.cz/wp-content/uploads/prilohy/21071/kriteria_kvality_digitalnich_vzdelavacich_zdroju.pdf?](http://clanky.rvp.cz/wp-content/uploads/prilohy/21071/kriteria_kvality_digitalnich_vzdelavacich_zdroju.pdf)
- r) Doložil příjemce, jak nabídl program ke zveřejnění na portálech uvedených v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část?
- s) Jak hodnotíte celkovou odbornou úroveň programu?

3. Zhodnocení programu z didaktického hlediska

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

a) Jsou zvolené metody, postupy a formy výuky/realizace programu vhodné?

Vzhledem k složitému a komplexnímu obsahu programu, který se zabývá problematikou fungování demokratického systému, se po nastudování podkladů domnívám, že byly zvoleny vhodné metody, které na sebe logicky navazují a zefektivňují tak proces učení, pochopení a osvojení zamýšlených kompetencí v souladu s RVP. Program zahrnuje klasické metody jako je skupinová práce, diskuze, brainstorming, práce s audiovizuálními materiály či informační prezentace i moderní aktivizační přístupy jako simulační hry, práce s Vennovými diagramy, tematické klastry či SWOT analýza.

Koncepce programu je promyšlená, podporuje mezipředmětové vazby a efektivně kombinuje a vhodně integruje celou škálu přístupů a metod. Rovněž implikuje pozitivní přístup, dostatečně motivuje, učí žáky kritickému přístupu k vyhodnocování informací a vyjádření názoru.

Časové rozvržení programu, kvalitně zpracovaná metodika a praktická doporučení pedagogům jsou rovněž významná pozitiva předkládaného programu, jenž usnadní práci na přípravách do výuky.

b) Odpovídají zvolené metody, postupy a formy dané cílové skupině?

Ano, zvolené metody, formy a postupy odpovídají cílové skupině žáků SŠ. Jejich uchopení a aplikace umožňuje nastavení odpovídající vzdělávací úrovně.

c) Odpovídá obsah a odborná náročnost programu zvolené cílové skupině?

Domnívám se, že odborná stránka programu odpovídá vzdělávacím potřebám žáků SŠ a odkazuje na odbornou literaturu, která je uvedena v jednotlivých částech. V případě potřeby koncepce programu umožňuje výkladové části rozšířit o další informace či jejich podrobnější rozpracování na příkladech historických událostí dle individuálních časových možností.

d) Pokud je program určen pro děti a žáky, jsou zohledněny věkové zvláštnosti dané cílové skupiny?

Ano, program zohledňuje potřeby a specifika dané cílové skupiny, tedy žáků SŠ.

e) Pokud je program určen pro pedagogy, jsou z hlediska andragogiky zvoleny odpovídající formy výuky?

Části programu určené lektorům a pedagogům, tedy zejména metodika a doprovodný informační materiál, je velmi kvalitně zpracován. Jejich obsah je jasně a vyváženě formulován a přehledně uspořádán zajímavou graficky odlišenou formou a tím pádem neodrazuje velkým a nepřehledným množstvím jednolitého textu. Pedagogové jsou motivováni rozšířit svůj informační přehled a znalosti k tématu, uchopit je jiným způsobem a přemýšlet o celém procesu vzdělávání, čímž zvyšují své kompetence v dané oblasti. Forma programu zároveň počítá širší zapojení subjektů na úrovni školy či obce.

f) Je v programu zvolena a realizována vhodná forma motivace cílové skupiny?

Zcela určitě. Program má potenciál motivovat všechny zapojené strany – jak žáky a pedagogy, tak ostatní subjekty, jenž jsou součástí školy. Vedle dílčích motivačních stimulů vedoucích k rozvoji spolupráce, tolerance, demokratické diskuze a naslouchání je určující vědomí možnosti dosáhnout cílů zkvalitňujících prostředí třídy, školy, případně i širšího prostředí obce. Žáci si jsou touto cestou schopni uvědomit, jak funguje škola i nižší a vyšší státní instituce a vytyčit si reálné možnosti a cesty k uskutečnění cíle. Motivace skrze uskutečnění vize je účinná nejen pro zapojené žáky, ale má aktivizační potenciál pro širší

okolí.

g) Jsou využity vhodné aktivizační metody?

V programu je využito celé spektrum aktivizačních metod od klasických jako jsou pracovní listy, prezentace a audiovizuální materiály s cílem podnítit diskuzi až po poměrně inovativní a ve vzdělávacím procesu netradiční jako SWOT analýza, tematické klastry či Vennův diagram. Velký aktivizační potenciál mají také situační simulace a hry či myšlenkové mapy, jež jsou rovněž součástí programu

h) Jsou v programu využívány vhodné didaktické pomůcky?

Domnívám se, že didaktické pomůcky využitě v programu byly zvoleny vhodně a je plně v souladu s požadavky moderní výuky. Jejich komplex kombinuje využití prostředků digitálních technologií, klasického přístupu (pracovní listy, prezentace, diskuze) tak prvky poměrně inovativních (viz bod g), čímž se zvyšuje zapojení žáků a tím pádem motivace k učení.

i) Je metodika programu zpracována na potřebné didaktické úrovni?

Metodika programu je svým obsahem nejen na požadované didaktické úrovni, ale v mnohých aspektech dosahuje i vyššího standardu, než je běžné. Jak už bylo uvedeno, je velmi kvalitně a přehledně zpracovaná, v každé části je jasně uvedeno, které kompetence budou rozvíjeny, čemuž odpovídá i obsah. Všechny části jsou strukturovány po ose průvodce metodikou – evokace – uvědomění – reflexe, načež navazují související přílohy. Každá z těchto částí je přesně časově rozvržena a graficky odlišena. Teoretický základ je rozvíjen v rámci cílených aktivit, jež prohlubují znalost a kompetenci ve vytyčené oblasti. Vše opatřeno podpurným materiálem v přílohách a společně s výčtem pomůcek a praktických rad v úvodu tvoří ucelený systém pro lepší uchopení a realizaci programu.

j) Obsahuje program všechny potřebné materiály, prezentace, odborné texty, baterie příkladů dobré praxe, seznam doporučené literatury, internetové odkazy, klíče k listům úkolů, křížovek, kvízů, poznatky z ověření v praxi atd.

Ano, do programu jsou zahrnuty všechny výše zmíněné typy materiálů, které jsou nejen kvalitně zpracované, ale také přehledně označené a logicky kódované, což usnadňuje orientaci v celém systému.

k) Jak hodnotíte celkovou didaktickou úroveň programu?

V závěru se budu v mnohém opakovat – struktura programu je logická, přehledná a program je realisticky rozvržen z hlediska obsahu i časové dotace. Rovněž kombinace jednotlivých přístupů je vhodně zvolena s přihlédnutím k podmínkám vzdělávání, podporuje mezipředmětové vazby a metody i obsah odpovídají stupni vzdělávání.

Přehlednost a realistická koncepce programu v jeho jednotlivých částech, postupné prohlubování znalostí v daných oblastech a jejich převedení do praktických výstupů a pestré portfolio aktivit prohlubuje rozvoj nejen klíčových kompetencí, ale i hodnot, postojů a dovedností o podporuje tak rozvoj demokratického prostředí na nižších i vyšších úrovních.

Didaktická úroveň programu je na vysoké úrovni a efektivně kombinuje nástroje zážitkové pedagogiky, celou škálu aktivizačních aktivit i klasický výkladový přístup. Tato kombinace jistě přispěje k lepším výsledkům procesu učení i rozvoji kritického myšlení a vyhodnocování. Velmi kladně hodnotím rovněž postupy podporující rozvoj organizačních schopností, zejména co se týče organizace práce žáků a podporu kultivované diskuze.

Důležitou částí je i závěrečná evaluace formou dotazníku a fokusní skupiny, jež poskytuje potřebnou zpětnou vazbu pro všechny zapojené skupiny.

Případné další komentáře/poznámky k programu

Možná by bylo zajímavé z hlediska vyhodnocení programu vytvoření platformy pro umístění výstupů projektů, kde by bylo možné sdílet postřehy, nápady a komentáře z průběhu realizace.

Potvrzují soulad tohoto programu se zaměřením výzvy, se strategickými dokumenty, s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu a s požadavky na výstupy aktivity č. 7, které jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část (navazující dokument výzvy Budování kapacit pro rozvoj škol II). Program je zpracován kompletně a je na potřebné odborné a didaktické úrovni.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	EVA HOCHÁ	17. 12. 2018	<i>Eva Hochá</i>

